

Ötödik óra

Téma: igék

Nyelvtani rész: igeragozás egyszerű jelenben

Nyelvtan + gyakorlatok:

Az igék csoportosítása tőtípusok alapján

1. *puhua*-típusú igék

- az infinitívuszi (főnévi igenévi) végződés **-a/-ä**, melyek előtt **rövid magánhangzó** áll; ragozáskor levágjuk az **-a/-ä** végződést
- a legtöbb ige ebbe a csoportba tartozik
- *kysyä, puhua, tietää...*

2. *saada*-típusú igék

- az infinitívuszi végződés **-da/-dä**, melyek előtt vagy **hosszú magánhangzó, vagy diftongus** áll; ragozáskor levágjuk a **-da/-dä** végződést
- *juoda, syödä...*

3. *tulla*-típusú igék

- az infinitívusz **-la/-lä, -na/-nä, -ra/-rä, -(s)ta/-(s)tä**, ezeket levágjuk, helyükre **-e** kerül; a **-(s)ta/-(s)tä** esetében a **-ta/-tä** alakot vágjuk csak le, az **s** megmarad, ezért is tettem zárójelbe
- *tulla, mennä, nousta...*

4. *pelata*-típusú igék

- az infinitívusz **-ta/-tä**, melyek előtt **a/ä, o/ö** vagy **u/y** áll; ragozás során a **t** kiesik a **-ta/-tä** elemből
- *pelata, *pelätä*

5. *tarvita*-típusú igék

- az infinitívusz **-ta/-tä**, melyek előtt **i** áll; levágjuk az **-a/-ä** végződést, bekerül egy **-se** elem
- *tarvita, mainita*

6. *vanheta*-típusú igék

- az infinitívusz **-ta/-tä**, ezt levágjuk, bekerül egy **-ne** elem
- *vanheta, *paeta*

Vigyázat! Fokváltakozás igeragozáskor is van, de egyes szám harmadik és többes szám harmadik személyben erős fok marad.

Például:

ymmärtää - ymmärrän, ymmärrät, **ymmärtää**, ymmärrämme, ymmärrätte, **ymmärtävät**

Példa a ragozásra:

puhun	juon	tulen	pelaan	tarvitsen	vanhenen
puhut	juot	tulet	pelaat	tarvitset	vanhenet
puhuu	juo	tulee	pelaa	tarvitsee	vanhenee
puhumme	juomme	tulemme	pelaamme	tarvitsemme	vanhenemme
puhutte	juotte	tulette	pelaatte	tarvitsette	vanhennette
puhuvat	juovat	tulevat	pelaavat	tarvitsevat	vanhenevat

1. gyakorlat: ragozd el a következő igéket!

asua   etsiä   maksaa   säästää   nauraa

2. gyakorlat: tedd az igét a megfelelő alakba!

Maija ja minä .....(ASUA) Salossa. Tänään illalla me .....
(OLLA) kotona. Minä.....(ISTUA) sohvalla ja .....(KATSOA)
televisiota. Maija ..... (OLLA) saunassa. Hän.....
(RAKASTAA) saunaa! Huomenna on lauantai ja me ..... (MATKUSTAA)
Hankoon. Maijan ystävät Jenny ja Kristina ..... (ASUA) Hangossa. He
..... (PUHUA) ruotsia. Hangossa me ..... (ISTUA) auringossa ja
..... (KATSOA) regattaa. Maija ..... (OSTAA) jäätelöä. Illalla me
..... (TANSSIA) diskossa. Maija, Jenny ja Kristina .....
(LAULAA) karaokea ja minä ..... (NAURAA).

3. gyakorlat: ragozd el a következő igéket!

oppia   pestä   lentää   imuroida   ajaa

Szövegértés:

A – Päivää. Anteeksi. Haluan kysyä jotakin.

B – Ole hyvä.

A – Oletko sinä ruotsin opettaja?

B – Olen. Minä opetan ruotsia.

A – Minä haluan oppia ruotsia. Opiskelen nyt suomea, mutta jos haluan työskennellä Suomessa, minun täytyy osata myös ruotsia.

B – Niin, ainakin jos asutte etelä- tai länsirannikolla.

A – Haluan opiskella kurssilla. Milloin seuraava kurssi alkaa?

B – Seuraava kurssi alkaa tammikuussa.

A – Hyvä. Milloin minun täytyy ilmoittautua?

B – Riittää, että ilmoittaudut tammikuussa, kun lukukausi alkaa.

A – Paljon kiitoksia.

B – Ei kestä. Tervetuloa tammikuussa!

A – Kiitos. Näkemiin.

B – Näkemiin.

4. gyakorlat: keresd ki a szövegből az igéket, add meg az alapalakjukat, az igecsoportot, és ragozd végig az adott igét!

Finn kultúra:

- Az épületek 90%-át **a függetlenség elnyerése (1917) óta** építették. Lakóépületek persze korábban is voltak, azonban nem őrződtek meg a mai napig. A fő építőanyag mindig is a **fa** volt, amely könnyen megsemmisül.
- A középkorból 75 kőtemplom maradt fenn, és néhány vár, például az **Olavinlinna Savonlinnában**.
- A **XIX. század elején** a főváros Turkuból Helsinkibe települt. Az új fővárosban **újklasszicista** stílusú belvárost hoztak létre.
- A másik jelentős irányzat a **szecesszió** volt. Majd a XX. században megjelent a **funkcionalizmus**, amelynek vezető építésze **Alvar Aalto** volt. Munkásságából kiemelhetjük például a **paimiöi tudőszanatóriumot**, a **viipuri könyvtárat**, a **jyväskyläi egyetem** vöröstéglás épületeit, és a Helsinki belvárosában levő **Finlandia-palotát**.

Szorgalmi feladat:

Tedd megfelelő számba és személybe a zárójelben szereplő igéket! Figyelj a fokváltkozásra!

Minä ..... (olla) opiskelija ja ..... (opiskella) englannin kieltä. Me ..... (asua) Virossa, mutta he ..... (asua) Latviassa. He ..... (olla) kotoisin Saksasta. Suomalaiset ..... (sanoa) aamulla: „Hyvää huomenta!”. Me ..... (pelata) jalkapalloa. Mitä te ..... (pelata)? Minä ..... (haluta) mennä kahvilaan. Hän ..... (haluta) myös tulla kahvilaan. Me ..... (käymme) harvoin teatterissa. Te ..... (käydä) usein

Suomessa. Mitä kieltä te vielä ..... (puhua)? Janne ja Riikka ..... (tutustua) kaupunkiin. Missä Riikka ..... (käydä)? Mitä sinä ..... (harrastaa)? Eija ..... (harrastaa) käsitöitä. Kuka ..... (laulaa) hyvin? Eija ja Matti ..... (laulaa) hyvin. He ..... (mennä) Tallinnaan laulujuhlille. Mitä opettaja ..... (kysyä)? Oppilaat ..... (keskustella) suomen kielen tunnilla suomeksi. Äiti ..... (tulla) töistä. Ensiksi hän ..... (pestä) kädet.

5. óra szószedete:

kysyä	kérdezni	asua	lakni, élni
puhua	beszélni	etsiä	keresni
tietää	tudni	maksaa	kerül valamibe
juoda	inni	säästää	spórolni
syödä	enni	nauraa	nevetni
tulla	jönni	tänään	ma
mennä	menni	ilta	este
nousta	felkelni	illalla	este (folyamán)
pelata	játszani	kotona	otthon
pelätä	féltni	istua	ültni
tarvita	szükséges valami	sohva	kanapé
mainita	említeni	katsoa	nézni
vanheta	öregedni	televisio	televízió
paeta	menekülni	rakastaa	szeretni, szerelmesnek lenni
yymmärtää	érteni	huomenna	holnap
lauantai	szombat	ystävä	barát
matkustaa	utazni	ruotsi	svéd (nyelv)
aurinko	nap (égitest)	regatta	vitórlások
jäätelö	fagyalt	tanssi	tánc
disco	disco	laulaa	énekelni
karaoke	karaoke	Paljon kiitoksia.	Köszönöm.
pestä	mosni	lentää	repülni
imuroida	porszívózni	kirjoittaa	írni
ajaa	vezetni	Ei kestä.	Nem tesz semmit.
ostaa	venni, vásárolni	vastata	válaszolni
heittää	dobni, hajítani	valita	választani
saada	kapni, tud, -hat/-het	syntyä	születni
antaa	adni	muistaa	emlékezni
vaihtaa	cseréltni	inhota	gyűlölni
unohtaa	elfelejteni	saattaa	kísértni
haluta	akarni	opettaa	tanítani
jotakin	valamit	opiskella	tanulni
Olkaa hyvä.	Tessék csak.	opettaja	tanár
oppia	tanulni	mutta	de
nyt	most	jos	ha
suomi	finn (nyelv)	työskennellä	dolgozni
täytyy	kell, szükséges	etelä	dél
minun täytyy	nekem kell	länsi	nyugat
osata	tudni, érteni	rannikko	part
myös	is, szintén	seuraava	következő
milloin	mikor	alkaa	kezdődik
tammikuu	január	riittää	elegendő, elég
ilmoittautua	jelentkezni	että	hogy
kun	amikor, amíg, mialatt	lukukausi	félév (egyetemen)